

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
2021**

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТАТЕЙ МАГІСТРІВ

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2021**

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)
3-41

Друкується відповідно до Наказу по університету № 140-Н від 25 серпня 2021 р.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ).

Заступник головного редактора – **О. В. Манжура**, д. е. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ.

Відповідальний секретар – **Н. М. Бобух**, д. філол. н., професор, завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу ПУЕТ.

Відповідальний редактор:

А. С. Ткаченко, к. т. н., директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ.

Члени редакційної колегії:

Л. М. Шимановська-Діаніч, д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту ПУЕТ;

Т. В. Онішко, д. і. н., професор, завідувач сектору документознавства та інформаційної діяльності в економічних системах кафедри менеджменту ПУЕТ;

Л. С. Франко, ст. викладач, завідувач кафедри міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин ПУЕТ;

М. Є. Розоза, д. е. н., професор, завідувач кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем ПУЕТ;

Т. А. Костишина, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії ПУЕТ;

Г. В. Лаврик, д. ю. н., професор, завідувач кафедри правознавства ПУЕТ;

О. В. Ольховська, к. ф.-м. н., завідувач кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій ПУЕТ;

О. В. Яріш, к. е. н., доцент, завідувач кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ;

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту ПУЕТ;

Н. В. Карпенко, д. е. н., професор, завідувач кафедри маркетингу ПУЕТ;

Г. О. Бірта, д. с.-г. н., професор, завідувач кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи ПУЕТ;

Г. П. Хомич, д. т. н., професор, завідувач кафедри технологій харчових виробництв і ресторанного господарства ПУЕТ;

Т. В. Капліна, д. т. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та курортної справи ПУЕТ;

Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;

І. М. Петренко, д. і. н., професор, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук ПУЕТ.

Збірник наукових статей магістрів. Навчально-науковий
3-41 інститут денної освіти : у 2 ч. – Полтава : ПУЕТ, 2021. – Ч. 1. –
334 с.

ISBN 978-966-184-417-8

У збірнику представлено результати наукових досліджень магістрів спеціальностей: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Готельно-ресторанна справа; Харчові технології; Освітні педагогічні науки; Облік і оподаткування; Менеджмент; Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; Публічне управління та адміністрування; Комп'ютерні науки; Філологія; Фінанси, банківська справа та страхування; Економіка; Підприємництво, торгівля та біржова діяльність; Товарознавство та експертиза в митній справі; Маркетинг.

УДК 339.1+640+664+37+657+005+004+80(062.552)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПУЕТ заборонено

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», 2021

ISBN 978-966-184-417-8

Богдан Я. С., Кононец Н. В. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи як педагогічна проблема	119
Бондар С. П., Усанов І. В. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі.....	124
Бондаренко В. С., Тодорова І. С. Особливості соціалізації студентів в умовах дистанційного навчання	129
Бузила М. М., Усанов І. В. Формування педагогічної свідомості майбутніх викладачів закладів вищої освіти	134
Бутенко К. А., Усанов І. В. Полікультурна освіта в сучасному вітчизняному педагогічному дискурсі.....	139
Варі Н. П., Тодорова І. С. Сучасні інноваційні технології та їх використання в навчальній діяльності	144
Веремійчик А. А., Усанов І. В. Конструктивні функції конфлікту	152
Воскобойник А. В., Кононец Н. В. Організаційно-методичні умови управління діловими комунікаціями в колективі в межах інноваційної діяльності закладу вищої освіти	157
Гриценко В. С., Кононец Н. В. Аналіз досвіду формування комунікативної компетентності у майбутніх фахівців готельного бізнесу	163
Гроза В. А., Усанов І. В. Проектна діяльність як педагогічна умова формування проектної компетентності майбутніх фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи	167
Денисенко В. В., Усанов І. В. Інформаційне середовище як фактор змін університетської освіти.....	171
Деркач А. Г., Усанов І. В. Музейна педагогіка в практиці сучасного закладу вищої освіти	178
Ємець В. Т., Шара С. О. Застосування інтерактивних технологій навчання (на прикладі викладання харчових технологій для студентів напрямку «Професійна освіта»).....	184

9. Wheeler S. Episode 3.1: A pyramid of digital engagement? [Online Course lecture]. Childhood in the digital age. The Open University. Retrieved from: <https://www.open.edu/openlearn/ocw/mod/oucontent/view.php?id=21151&section=2>. – Назва з екрана.
10. Волошко В. Г. Сучасні виклики інформаційного суспільства в аспекті формування медіаграмотності майбутніх педагогів / Волошко В. Г. // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 9 (53). – С. 3–12.

УДК 378.1

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

*Я. С. Богдан, магістр спеціальності Освітні, педагогічні науки
освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

Н. В. Кононец, д. пед. н., доцент – науковий керівник

Анотація. На основі аналізу науково-педагогічної літератури з досліджуваної проблеми опрацьовано основні напрями досліджень науковців щодо підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, серед яких: формування ключових професійних компетентностей; формування професійної інформаційної культури та культури фахового спілкування; використання інноваційних технологій.

Ключові слова: фахівці готельно-ресторанної справи, професійна підготовка, компетентності, вітчизняний досвід, заклади вищої.

Abstract. On the basis of the analysis of the scientific and pedagogical literature on the researched problem the basic directions of researches of scientists concerning preparation of the future experts of hotel and restaurant business, among which formation of key professional competences are developed; conceptual approaches and models of training; formation of professional information culture and culture of professional communication; use of innovative technologies; pedagogical conditions for the formation of readiness for professional activity in future specialists in the hotel and restaurant business.

Key words: specialists in hotel and restaurant business, professional training, competencies, domestic experience, higher education institutions.

Постановка проблеми. Нині розвиток сфери послуг, готельно-ресторанного бізнесу, зазнаючи глибоких змін у зв'язку з посиленням процесів глобалізації, інтелектуалізації праці, розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в цьому бізнесі, об'єктивно вимагає й суттєвих змін у професійній підготовці фахівців готельно-ресторанного профілю, яку зараз неможливо уявити без висококваліфікованих, конкурентноспроможних працівників, здатних до ефективної професійної діяльності в сучасному суспільстві. Вочевидь, сучасні зовнішні та внутрішні економічні перетворення у згаданій сфері посилюють значення результативності діяльності закладів вищої освіти, які готують студентів за спеціальністю 241 Готельно-ресторанна справа, що дає підстави визначати пріоритетним показником професіоналізм фахівця готельно-ресторанної справи, віддзеркалений у його фахових компетентностях.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що питання професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у своїх роботах висвітлюють такі вчені, як Ю. Безрученков, О. Василенко, Л. Буркова, А. Віндюк, О. Дишкантюк, Н. Кононец, А. Корніяка, С. Кравець, М. Малишева, В. Полуда, В. Тимкова, М. Ткаченко та інші науковці.

Формулювання мети. Метою статті є системне вивчення проблем професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи в дослідженнях науковців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи формування ключових компетентностей майбутніх фахівців ресторанного сервісу у вищих професійних училищах, науковець С. Кравець серед актуальних і невідкладних проблем цього процесу називає якість освітньої підготовки, відсутність конструктивної взаємодії між підприємствами і закладами освіти; якість професійної діяльності фахівців, готовність і здатність до виконання виробничих функцій на робочому місці в умовах реаль-

ного виробництва; якість формування професійної компетентності, що виявляється в набутих результатах навчання після його завершення; здатність самостійно застосовувати набуті знання, вміння, навички, компетентності в нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях [4].

Учені Н. Кононець та В. Полуда, досліджуючи проблему формування *професійної компетентності* майбутніх фахівців із готельного господарства у процесі фахової підготовки, визначають перелік знань, умінь, компетентностей, якими повинен володіти персонал: загальнонаукові знання в галузі гуманітарних і соціально-економічних наук для аналізу соціально значимих проблем і процесів, вміння застосовувати знання у різних видах фахової і суспільної діяльності; знання про суть і суспільну цінність професії та її основні проблеми, мету, завдання, виконання фахових функцій; вміння віднаходити нестандартні рішення типових і позаштатних виробничих ситуацій; етика ділового спілкування й правові норми для регулювання стосунків людини з людиною, соціумом, навколишнім середовищем, вміння застосовувати особливості нормативно-правового регулювання у процесі розв'язання фахових обов'язків; культура мислення, здатність письмово й усно висловлювати й оформлювати результати розумової діяльності, логічна форма аналізу процесів обраного виду фахової діяльності; цілісне уявлення про надання готельних послуг; здатність набувати додаткових знань і умінь, здійснювати професійну діяльність в іншомовному полікультурному середовищі; наявність загальнонаукових знань про здоровий спосіб життя, пов'язаний із життєдіяльністю людини в природних умовах, вміння й навички фізичного самовдосконалення й адаптації для забезпечення можливості долати чинники ризику й «виживання» серед несприятливих умов зовнішнього середовища; оволодіння методами організації аварійно-рятувальних робіт у надзвичайних ситуаціях; навички науково-дослідної організації діяльності, підбору, зберігання, обробки й аналізу інформації з використанням комп'ютерних технологій; комунікативні вміння, організаційно-управлінські знання й уміння, здібності пошуку та прийняття фахових рішень [3; 6].

Формуванню *професійної культури* майбутніх фахівців сфери ресторанного господарства присвячене наукове дослідження Ю. Безрученкова. Вчений зазначає, що професійна культура залежить від виду та специфіки діяльності закладу ресторанного господарства, змісту діяльності управлінського складу підприємств ресторанної індустрії, фахово значущих якостей фахівців сфери ресторанного господарства, виявлення їхньої професійної культури, вимог сучасного ринку праці тощо [1].

Надзвичайно важливим у процесі підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, на думку В. Тимкової, є *формування культури професійного спілкування*, яка є складником загальної культури та тісно пов'язується з розвитком мовної особистості. Акцентуючи увагу на значущості пам'яті, уваги, уваги, досвідниці вважає за необхідне враховувати індивідуальні психологічні особливості особистості здобувача освіти [7].

Не менш важливим, як стверджує науковець М. Ткаченко, є *формування підприємницької компетентності* майбутніх фахівців ресторанного господарства, реалізація підприємницького потенціалу здобувачів освіти, пов'язаного з ефективним використанням в економічному механізмі самостійної господарської ініціативи людини, визнанням підприємництва значущою рушійною силою виробничої економічної динаміки, конкурентоздатності й соціального поступу. Формування такої компетентності викликане потребами вітчизняної економіки в підприємцях, здатних якнайкраще інтегрувати фахову та підприємницьку діяльність у сфері обслуговування, вирішувати питання працевлаштування згідно з ефективною організацією роботи малого і середнього бізнесу, враховуючи новітні тенденції становлення ресторанного господарства та традиційні й інноваційні підходи до здійснення фахової підготовки [8].

Актуалізується і *науково-дослідна діяльність* у процесі підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи. І. Носова, О. Машкова, Л. Хаєт вважають, що її особливістю є міждисциплінарний характер, коли для проєктування необхідно залучити дані маркетингу, менеджменту, соціології, психології, культурології, системних методів [5].

На важливості впровадження *інноваційних ресторанних технологій* майбутніх фахівців ресторанної справи у закладах вищої освіти акцентував увагу О. Василенко, на думку якого розробка та застосування сучасних методів і форм управління інноваційною діяльністю, створення умов для її активізації і підвищення ефективності є завданням сучасного етапу розвитку економіки України для подолання кризи. Дослідник стверджує, що інноваційне управління закладами ресторанного господарства можливе за умови забезпечення ефективної, злагодженої і безперервної взаємодії усіх його структурних підрозділів з урахуванням виявленого і прогнозованого споживчого попиту на ресторанні послуги, аналізу й оцінки ресурсів і можливостей інноваційного розвитку [2].

Висновки. Отже, у статті проаналізовано науково-педагогічну літературу з теми дослідження; визначено основні напрями досліджень науковців щодо підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, серед яких формування ключових професійних компетентностей; формування професійної інформаційної культури та культури фахового спілкування; використання інноваційних технологій у процесі підготовки фахівців.

Аналіз вітчизняної практики підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанного господарства з урахуванням вимог сьогодні, запитів замовників освітніх послуг (стейкхолдерів, здобувачів освіти, громадськості) залишається питанням, яке потребує модернізації та практичного втілення у діяльності закладів вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Безрученков Ю. В. Формування професійної культури майбутніх фахівців сфери ресторанного господарства у вищому навчальному закладі : автореф. дис. к. пед. н. / Безрученков Ю. В. – Луганськ, 2014. – 20 с.
2. Василенко О. В. Методика навчання інноваційним ресторанним технологіям майбутніх фахівців ресторанної справи у вищих навчальних закладах : дис. к. пед. н. / Василенко О. В. – Київ, 2016. – 242 с.

3. Кононець Н. В. Система ресурсно-орієнтованого навчання у процесі фахової підготовки майбутніх фахівців з готельно-ресторанної справи / Кононець Н. В. // Сучасний рух науки : тези доп. VIII міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (3–4 жовтня 2019 р.). Дніпро, 2019. – Т. 2. – С. 198–202.
4. Кравець С. Г. Формування ключових компетентностей майбутніх фахівців ресторанного сервісу у вищих професійних училищах : дис. к. пед. н. / Кравець С. Г. – Київ, 2014. – 230 с.
5. Носова І. О. Концептуальні підходи до підготовки фахівців готельно-ресторанної справи [Електронний ресурс] / Носова І. О., Машкова О. В., Хаєт Л. Г. – URL: <http://scaspee.com/allmaterials/1>. – Назва з екрана.
6. Полуда В. В. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців із готельного господарства у процесі фахової підготовки : дис. к. пед. н. / Полуда В. В. – Київ, 2010. – 364 с.
7. Тимкова В. А. Формування культури професійного спілкування у майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи / Тимкова В. А. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2017. – Вип. XIV. – С. 28–34.
8. Ткаченко М. В. Формування підприємницької компетентності майбутніх фахівців ресторанного господарства у професійно-технічних навчальних закладах : автореф. дис. к. пед. н. / Ткаченко М. В. – Київ, 2018. – 20 с.

УДК 340:378.001.895

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

С. П. Бондар, магістр спеціальності *Освітні, педагогічні науки освітня програма «Педагогіка вищої школи»*

І. В. Усанов, к. ф. н., доцент – науковий керівник

Анотація. Статтю присвячено проблемі інноваційного підходу в навчальному процесі в сучасному суспільстві. Висвітлено головні та найважливіші умови подальшого розвитку інновацій у навчальному процесі.

Ключові слова: особистісно-орієнтоване навчання, дистанційна освіта, дистанційне навчання.